

Yttrande över ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun SOU 2023:58”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens ansvarsområden: samhällsplanering, byggande och boende, inklusive Boverkets samlade ansvar för samordning, kompetensstöd och främjande insatser till offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i frågor som rör arkitektur och gestaltad livsmiljö.¹

Boverket avstyrker att kulturmiljöarbete inte omfattas av förslaget på förordning om statsbidrag till kulturverksamhet i samverkan. Boverket tillstyrker övriga berörda delar av Kulturdepartementets SOU ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun”. De delar i betänkandet som inte kopplar till Boverkets ansvarsområden har Boverket inga synpunkter på.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter.

1.2 Förslag till förordning om statsbidrag till kulturverksamhet i samverkan

Förslaget att jämfört med nu gällande förordning² inte lyfta fram museernas kulturmiljöarbete kan riskera att försämra utfallet av det kommunala kulturmiljöarbetet. Boverket har upprepade gånger uppmärksammat att kommunernas tillgång på antikvarisk kompetens är låg.³ Ur Miljömålsenkäternas fritextsvar framgår bland annat att kommunerna i många fall använder exempelvis läns- och museerna som en resurs för att hantera kulturmiljöfrågor.

¹ Förordning (2022:208) med instruktion för Boverket

² Förordning (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet

³ Underlag till nationell arkitekturpolicy (Boverket 2017:12), sidan 29

9.3 En breddad modell med en ny anslagsstruktur

Boverket delar uppfattningen att en överföring av de medel som använts till vissa icke-statliga kulturlokaler till anslag 1.6 ap 2 (samverkansstöd) skulle kunna ge förutsättningar för en bredare användning av medlen, så även möjliggöra en anpassning till lokala förutsättningar och behov.

9.4 Statens arbetsformer

Med hänvisning till Boverkets samordnade ansvar för arkitektur och gestaltad livsmiljö anser Boverket att myndigheten bör omfattas av föreslagen samverkan gällande beredning av utveckling- och samverkansprojekt.

9.5 Utvecklade dialogformer

Med hänvisning till Boverkets samordnade ansvar för arkitektur och gestaltad livsmiljö anser Boverket att myndigheten bör ges möjlighet att delta i föreslagna dialoger.

10.2 Gestaltad livsmiljö

Boverket anser att förslaget att införliva gestaltad livsmiljö i samverkansmodellen är relevant.

Boverket ställer sig positivt till att delta i föreslagen översyn av de så kallade skönhetsparagraferna⁴. Boverket har tagit fram en vägledning om ett antal bestämmelser i plan- och bygglagen (2010:900) som verkar för en god arkitektur och gestaltad livsmiljö.⁵

Boverket delar uppfattningen att arkitekturpolicier är ett viktigt verktyg för att utveckla och ta tillvara värden i den byggda miljön. Men också för att formulera och lyfta fram vad dialogen behöver fokusera på vid planering, byggande och förvaltande. Boverket har publicerat en vägledning med syfte att ge kommunerna stöd i och kunskap om nyttan av en arkitekturstrategi, processen bakom och dess innehåll samt hur den kan implementeras.⁶ Kopplingen till kommunernas översiktsplanering är viktig och belyses i vägledningen.

11 Konsekvensanalys

Förslaget innebär genomgripande förändringar av samverkanssystemet. Boverket anser att de sammantagna konsekvenserna av förändringarna inte är tillräckligt utredda. Detta gäller inte minst uppfyllandet av de nationella kulturpolitiska målen liksom den potentiella effektiviseringen av modellen. Konsekvenserna är inte heller tillräckligt utredda avseende förslaget att ersätta befintliga bidrag med nya som ges andra mål och syften.

⁴ 2 kap. 3 § 1 och 8 kap. 1 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

⁵ [Arkitektur och PBL - Boverket](#)

⁶ [Kommunernas strategiska arbete med arkitektur - Boverket](#)

Övrigt

Boverket anser att medel bör tillföras motsvarande tänkt utökning av samverkansmodellen.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit bebyggelseantikvarie Suzanne Pluntke. I den slutliga handläggningen har också jurist Karl Ewald, civilekonom Elisabet Liffler, planeringsarkitekt Caroline Stigsdotter, rättschef Yvonne Svensson, riksarkitekt Helena Bjarnegård och enhetschef Magnus Jacobsson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Suzanne Pluntke
bebyggelseantikvarie

Kopia till:

ku.kkm@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se